

DATUM	28-9-2020
AAN	Leden van Provinciale Staten
VAN	Gedeputeerde Van Essen
DOORKIESNUMMER	- Klik hier als u tekst wilt invoeren.
ONDERWERP	Memo met aanvullende toelichting op Statenvoorstel Kader voor regionale programmering wonen en werken

---

Bij de bespreking van het Statenvoorstel Kader voor regionale programmering wonen en werken in de Statencommissie Omgevingsvisie van 23 september jl. heb ik toegezegd een aantal hoofdpunten uit de mondelinge toelichting die ik u heb gegeven in de commissie in een memo met u te delen, als toelichting bij het Statenvoorstel. De informatie uit dit memo kan worden betrokken bij de behandeling van dit statenvoorstel in PS op 30 september aanstaande.

Doel van regionale programmering wonen en werken

In essentie is het doel van de regionale programmering het zorgdragen voor voldoende aanbod van woningen en werklocaties met de juiste kwaliteit. Regionale programmering is een gezamenlijk proces van provincie, gemeenten, regio's en andere partijen. Dit is een nieuwe en meer flexibele systematiek, om snel te kunnen schakelen als ontwikkelingen daarom vragen. Het heeft tevens tot doel om gemeenten zo snel mogelijk helderheid te geven over de door hen gewenste (uitbreidings)locaties. Het werken met deze nieuwe aanpak is een groeimodel: het eerste programma is daarom vooral gericht op de korte en middellange termijn.

Processtappen en rol provincie

De regionale programmering is een (in beginsel jaarlijkse) CYCLUS van kaderstelling door PS, overleg waarbij alle gemeenten wensen en plannen kenbaar maken en regionaal afstemmen en vervolgens vastleggen in gezamenlijke afspraken (het regionale programma) en tot slot GS die de essentie daarvan vaststelt in een provinciaal programma waarmee (uitbreidings)locaties planologisch mogelijk worden gemaakt. Ten behoeve van de start van het proces om te komen tot een eerste regionaal programma zijn de afgelopen periode met alle gemeenten bilaterale gesprekken gevoerd en er zijn afspraken gemaakt met de regio's over de samenwerking rond regionale programmering. Gemeenten en provincie maken samen een **regionaal programma**, waarbij de provincie dus zowel bestuurlijk als ambtelijk nauw betrokken is. Die betrokkenheid heeft zowel betrekking op het proces als op de inhoud, zoals het vroegtijdig afgeven van signalen over nieuwe uitbreidingslocaties, op basis van de Ontwerp – Omgevingsvisie en Interimverordening. De regionale programma's worden door de afzonderlijke gemeenten begin 2021 vastgesteld. In het proces van totstandkoming van het regionale programma zijn alle gemeenten gelijkwaardig en in gelijke mate betrokken. De hoofdlijnen van de regionale programma's worden opgenomen in het **provinciale programma** wonen en werken, dat dit voorjaar zal worden vastgesteld, zo kort mogelijk na vaststelling van de Omgevingsvisie en Interimverordening. Dit provinciale programma bevat in ieder geval alle uitbreidingslocaties en totale aantallen woningen en hectares bedrijventerreinen per gemeente. Daarmee wordt voldaan aan de voorwaarde uit de Ontwerp – Interimverordening dat ruimtelijke plannen voor woningbouw en bedrijventerreinen moeten passen in een door GS vast te stellen programma woningbouw / bedrijventerreinen.

Kaderstelling door PS

Met het voorliggende Kader bepalen Uw Staten de kaders voor:

- het proces en werkwijze van regionale programmering (zie paragraaf 3.2 van het Kader);
- de regio-indeling voor het opstellen van de programma's wonen en werken (zie paragraaf 3.3. van het Kader);
- de kwantitatieve bandbreedtes voor wonen en werken per regio (zie ook paragraaf 3.4 van het Kader);
- de kwalitatieve aspecten, gericht op monitoring en het maken van afspraken op regionaal niveau (zie ook paragraaf 3.5 van het Kader).

Flexibele en adaptieve werkwijze

De werkwijze met betrekking tot regionale programmering is voor alle partners nieuw. Het is daarmee ook een groeimodel. De cyclus van regionale programmering (zie figuur 3.1 uit het Kader) wordt jaarlijks doorlopen. Dit betekent dat op basis van monitoring, nieuwe inzichten en concretisering van gemeentelijke plannen de regionale programma's en dus ook het provinciaal programma wonen en werken jaarlijks worden geactualiseerd. Indien nodig wordt ook het nu voorliggende Kader geactualiseerd en naar mijn verwachting zal dit ook jaarlijks aan de orde zijn. Zo creëren we een flexibele systematiek waarin snel op nieuwe inzichten en ontwikkelingen kan worden ingespeeld.

Detailniveau regionaal programma

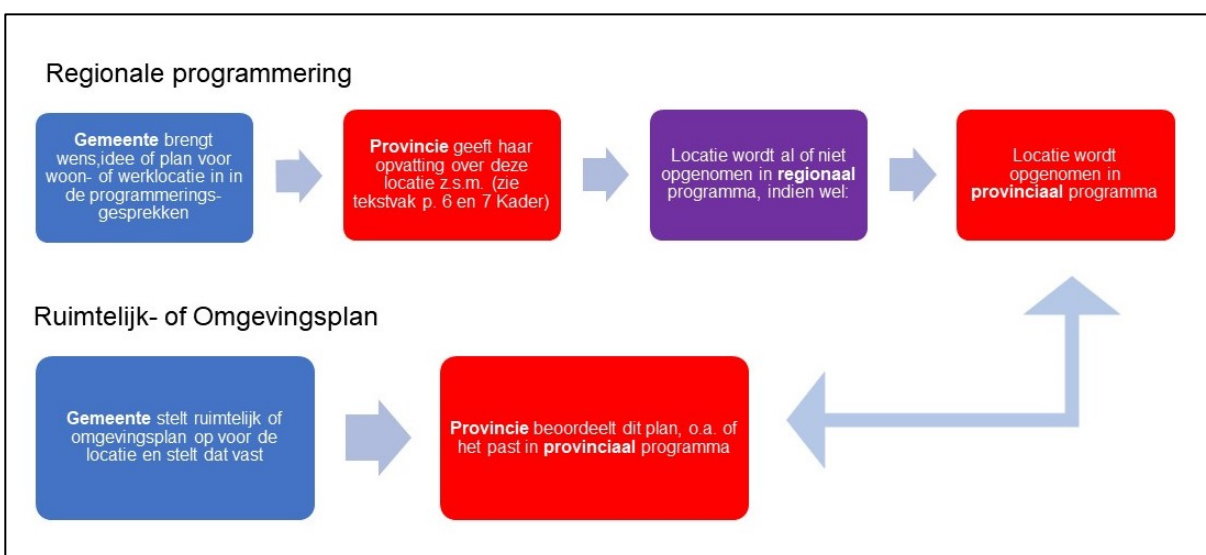
Het streven is om in het regionale programma alle te realiseren woningbouw in beeld te hebben, zodat we samen met gemeenten kunnen sturen op voldoende aanbod van woningbouw. Dat is ook de reden waarom de eenmalige kleinschalige uitbreidingen ten behoeve van lokale vitaliteit van maximaal 50 woningen wel in de programma's worden opgenomen, terwijl regionale afweging hier achterwege blijft. Ook voor andere kleinschalige toevoegingen van woningen geldt dat regionale afweging van minder belang is dan bij grotere plannen. De optelsom van veel kleinschalige toevoegingen kan echter wel een substantieel onderdeel zijn het totale aantal woningen van een gemeente. Ook moet er ruimte blijven om onverwachte kansen voor kleine binnenstedelijke woningbouwontwikkeling te kunnen verwezenlijken. In de programmeringsgesprekken zal hiervoor een oplossing worden gezocht, bijvoorbeeld door kleine plannen/mogelijkheden samen te vatten onder een noemer als 'overig binnenstedelijk gemeente X'.

Relatie reguliere planbeoordeling en regionale programmering

In het proces van regionale programmering kunnen gemeenten locaties inbrengen die in beeld zijn voor ontwikkeling van woningbouw of bedrijventerrein. De provincie geeft zo spoedig mogelijk haar opvatting over een locatie (zie tekstvak op pagina 6/7 van dit Kader). De gemeenten en provincie stellen vervolgens samen een regionaal programma op, waar de locatie al of niet in wordt opgenomen.

De gemeente stelt daarna (of parallel hieraan) een uitgewerkt ruimtelijk plan of Omgevingsplan op voor een in het provinciale programma opgenomen locatie. Daarbij moet zij de provinciale verordening in acht nemen en de provincie beoordeelt dit plan conform de reguliere planbeoordeling.

Een en ander is onderstaand schematisch weergegeven:

Provinciaal grondbeleid t.b.v. woningbouw en bedrijventerreinen

In de REPcontour van de U16 wordt opgemerkt dat er, om optimaal te kunnen intensiveren op bestaande werklocaties een stevige overheidsinterventie nodig is, zoals actieve grondpolitiek.

Indien de provincie een rol zou willen spelen in de grondverwerving ten behoeve van de (her)ontwikkeling van woningbouw of bedrijventerreinen betekent dit dat er sprake zal zijn van een provinciale grondexploitatie. In het Statenvoorstel Nota Grondbeleid, dat tevens op 30 september geagendeerd is in Uw Staten, wordt aangegeven dat de provincie in principe zelf geen nieuwe grondexploitaties uitvoert in de zin van de Wet ruimtelijke ordening (afdeling 6.4), die gericht zijn op het ontwikkelen en verkoop van bouwrijpe grond ten behoeve van woningen, bedrijven of kantoren. Argument hiervoor is dat het uitvoeren van grondexploitaties geen primair onderdeel is van de provinciale taken en ook niet structureel organisatorisch is geborgd. De provincie kan alleen afwijken van dit uitgangspunt wanneer de opgave dit vereist. In dat geval moet de noodzaak gemotiveerd worden en dient aan de grondexploitatie een realisatiestrategie en een besluit van Provinciale Staten ten grondslag te liggen.

Via het instrument van de OMU wordt wel nagedacht over strategische aankopen van vastgoed/kavels ten behoeve van werklocaties. Naar verwachting kunt u hierover begin 2021 een voorstel verwachten.